

וְשַׁלְמָה זָכָה יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וְיָדַע הַחֲכָמָה, וְאִזּוֹן וְחֶקֶר וְתַקָּן מְשָׁלִים הַרְבֵּה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ הַשִּׁיר מִמֶּשׁ, וְהֵינּוּ וְהֵינּוּ שְׁכַתּוֹב (קהלת ב) עֲשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשִׁירוֹת. כְּלוֹמֵר, קִנִּיתִי לִי לְדַעַת שִׁיר מֵאוֹתָם הַשִּׁירִים הָעֲלִיוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחְתָּם. וְהֵינּוּ שְׁכַתּוֹב שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּלוֹמֵר, שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שָׁרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר שְׁפוּלָל כֹּל עֲנִינִי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה וְכַח וּגְבוּרָה, בְּמָה שֶׁהָיָה, וְעַתִּיד לְהִיּוֹת, שִׁיר שֶׁהַשָּׁרִים שֶׁל מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֱלוֹ הַשָּׁרִים עֲמָדוֹ עַד שְׁנוּלָד לוֹ, אֲבָל מְשֻׁנָּלָד לוֹ וְאֵילָף אָמְרוּ שִׁיר. כִּיּוֹן שְׁנוּלָד מִשָּׂה וְנִמְשַׁח אַהֲרֹן וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלְוִיִּם, נִשְׁלַם הַשִּׁיר, וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁרְוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוּלָד לוֹ, פִּתְחוּ לְמַעְלָה וְאָמְרוּ, (שיר ח) מִי יִתְנַדַּךְ כְּאֵחַ לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי אִמְצָאָךְ בַּחוּץ אֲשַׁקֶּךָ גַּם לֹא יִבְזוּ לִי. כִּיּוֹן שִׁיִּצְאוּ מִשְׁבֵּט שֶׁל מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ כֻלָּם וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁרְוֹתָם, וְנִתְקַדְּשׁוּ אֵלֶּה לְנִכְח אֵלֶּה, חֲבָרִים כְּאֶחָד, וְהָעוֹלָמוֹת אֶחָד, וּמְלָךְ אֶחָד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם - בְּאֵ שְׁלָמָה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שָׁרִים, וְנִסְתַּם הַחֲכָמָה בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָמָּה נִקְרְאוּ הַשָּׁרִים שֶׁל מִטָּה לְוִיִּם? עַל שְׁנוּלָיוֹם וְנִחְבָּרִים לְמַעְלָה כְּאֶחָד, וְהַשּׁוֹמֵעַ נִלְוָה וְנִדְבַק נִפְשׁוֹ לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן אָמְרָה לְאָה (בראשית כט) יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, שֶׁבְּכָל נִלְוָה זָרַע לְוִי עִם הַשְּׂכִינָה, בְּמִשָּׂה וְאַהֲרֹן וּמְרִים, וּבְכָל זָרַעוֹ אַחֲרָיו, וְהֵם הַנְּלוּיִם אֵל ה' לְשִׁרְתּוֹ.

בֵּא רֵאָה, בְּשָׁעָה שֶׁעֲמָדוֹ

וְשַׁלְמָה זָכָה יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וְיָדַע הַחֲכָמָה, וְאִזּוֹן וְחֶקֶר וְתַקָּן מְשָׁלִים הַרְבֵּה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ הַשִּׁיר מִמֶּשׁ, וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, (קהלת ב)

עֲשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשִׁירוֹת. כְּלוֹמֵר, קִנִּיתִי לִי לְדַעַת שִׁיר, מֵאוֹתָן הַשִּׁירִים הָעֲלִיוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחְתָּם. וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּלוֹמֵר, שִׁיר, שֶׁל אוֹתָם שָׁרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר, שְׁפוּלָל כֹּל עֲנִינִי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְכַח וּגְבוּרָה, בְּמָה שֶׁהָיָה, וְעַתִּיד לְהִיּוֹת, שִׁיר שֶׁהַשָּׁרִים שֶׁל מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֱלוֹ הַשָּׁרִים, עֲמָדוֹ, עַד שְׁנוּלָד לוֹ, אֲבָל מְשֻׁנָּלָד לוֹ וְאֵילָף אָמְרוּ שִׁיר. כִּיּוֹן שְׁנוּלָד מִשָּׂה וְנִמְשַׁח אַהֲרֹן, וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלְוִיִּם, נִשְׁלַם הַשִּׁיר, וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁרְוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוּלָד לוֹ, פִּתְחוּ לְמַעְלָה וְאָמְרוּ, (שיר השירים ה) מִי יִתְנַדַּךְ כְּאֵחַ לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי (דף י"ט ע"א) אִמְצָאָךְ בַּחוּץ אֲשַׁקֶּךָ גַּם לֹא יִבְזוּ לִי. כִּיּוֹן שִׁיִּצְאוּ מִשְׁבֵּט לְוִי הַמְשׁוֹרְרִים שֶׁל מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ כֻלָּם, וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁרְוֹתָם, וְנִתְקַדְּשׁוּ אֵלֶּה לְנִוְכַח אֵלֶּה, חֲבָרִים כְּאֶחָד, וְהָעוֹלָמוֹת אֶחָד, וּמְלָךְ אֶחָד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם, בְּאֵ שְׁלָמָה, וְעָשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שָׁרִים, וְנִסְתַּם הַחֲכָמָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָמָּה נִקְרְאוּ הַשָּׁרִים שֶׁל מִטָּה לְוִיִּם, עַל שְׁנוּלָיוֹם וְנִחְבָּרִים לְמַעְלָה כְּאֶחָד. וְהַשּׁוֹמֵעַ, נִלְוָה וְנִדְבַק נִפְשׁוֹ לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן אָמְרָה לְאָה, (בראשית כ"ט) יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, שֶׁבְּכָל נִלְוָה זָרַע לְוִי עִם הַשְּׂכִינָה, בְּמִשָּׂה וְאַהֲרֹן וּמְרִים, וּבְכָל זָרַעוֹ אַחֲרָיו, וְהֵם הַנְּלוּיִם אֵל ה' לְשִׁרְתּוֹ.

תָּא חֲזִי, בְּשָׁעָה שֶׁעֲמָדוֹ הַמְשׁוֹרְרִים לְמַעְלָה,

המשוררים למעלה, לא עמדו על משמרתם עד שנולדו שלשת האחים: משה, אהרן ומרים. מילא משה ואהרן, מרים למה? אמר רבי יוסי, זהו שכתוב ושרות, כמו שנאמר (שמות טו) ותען להם מרים. שנינו, באותה שעה שנולד לוי, נטלו הקדוש ברוך הוא ובחרו מכל אחיו והושיבו בארץ, והוליד לקהת, וקהת הוליד לעמרם, והוא הוליד לאהרן ומרים. פרש מאשתו, והחזירה. באותה שעה היו המשוררים של מעלה עומדים ומשוררים. גער בהם הקדוש ברוך הוא ונשתפך השיר, עד שנטה קו ימינו והושיט לעמרם.

מה הטעם נקרא עמרם? שיצא ממנו עם רם על כל רמים, ולא נזכר שמו. מה הטעם לא נזכר שמו? רבי יהודה אמר בשם רבי אבהו, מפני שבצנעה הלך, ובצנעה חזר לאשתו, כדי שלא יפירו בו. זהו שכתוב וילך איש, ולא נאמר וילך עמרם, בפרהסיא. ויקח את בת לוי, אף היא בצנעה חזרה, ולא נזכר שמה.

וילך איש. רבי אבהו אמר, וילך איש זה גבריאל, שכתוב (דניאל ט) והאיש גבריאל. שהלך הוא והחזירה לעמרם. רבי יהודה אמר, עמרם ממש היה, ולא נזכר שמו מפני שהליכה זו לא היתה ממנו להזדווג לאשתו, אלא מלמעלה.

רבי יצחק אמר, באהרן ומרים לא נאמר זיווג אבותם בתורה, ובמשה כתוב ויקח את בת לוי, להורות שהשכינה נקראת על שם לוי. ולא היה עמרם ראוי להוליד למשה, עד שנטל חלק בשכינה, והוליד למשה. זהו שכתוב ויקח את בת לוי. ולפיכך כתוב ותרא אתו פי טוב הוא.

לא עמדו על משמרתם, עד שנולדו שלשה האחים: משה, אהרן, ומרים. תינח משה ואהרן, מרים למה. אמר רבי יוסי, הדא הוא דכתיב, (קהלת ב') ושרות. כמה דאתא אמר, (שמות ט"ו) ותען להם מרים.

תאנא, באותה שעה שנולד לוי, נטלו הקדוש ברוך הוא, ובחרו מכל אחיו והושיבו בארץ, והוליד לקהת, וקהת הוליד לעמרם, והוא הוליד לאהרן ומרים. פירש מאשתו, והחזירה, באותה שעה היו המשוררים של מעלה עומדים ומשוררים, גער בהם הקדוש ברוך הוא, ונשתפך השיר, עד שנטה קו ימינו, והושיט לעמרם.

מאי טעמא נקרא עמרם. שיצא ממנו עם רם על כל רמים, ולא נזכר שמו. מאי טעמא לא נזכר שמו. רבי יהודה אמר בשם רבי אבהו, מפני שבצנעה הלך, ובצנעה חזר לאשתו, כדי שלא יפירו בו, הדא הוא דכתיב וילך איש, ולא נאמר וילך עמרם בפרהסיא. ויקח את בת לוי, אף היא בצנעה חזרה, ולא נזכר שמה. וילך איש. רבי אבהו אמר, וילך איש זה גבריאל. דכתיב, (דניאל ט) והאיש גבריאל. שהלך הוא והחזירה לעמרם. רבי יהודה אמר, עמרם ממש היה, ולא נזכר שמו, מפני שהליכה זו לא היתה ממנו להזדווג לאשתו, אלא מלמעלה.

רבי יצחק אמר, באהרן ומרים לא נאמר זיווג אבותם בתורה, ובמשה כתיב ויקח את בת לוי, להורות שהשכינה נקראת על שם לוי. ולא היה עמרם ראוי להוליד למשה, עד שנטל חלק בשכינה, והוליד למשה. הדא הוא דכתיב, ויקח את בת לוי. ולפיכך כתיב, ותרא אתו פי טוב הוא.

את בת לוי. ולפיכך כתיב, ותרא אתו פי טוב הוא. (שמות ב')